

YAHUDİLİK (JUDAİSM) -|-

Prof. Dr. Cengiz BATUK

Yahudilik

- Seçilmişlik ve vaadedilmiş topraklarla özdeşleşmiş bir millet hayatını, ortak bir inancı, dili, edebiyatı, folkloru, kanunu ve sanatı ihtiva eden bir dindir.
- Kimi Yahudilere göre Yahudilik, Yahudiler tarafından üretilen bir medeniyettir.
- Yahudilik aynı zamanda bir “ahid” dinidir.

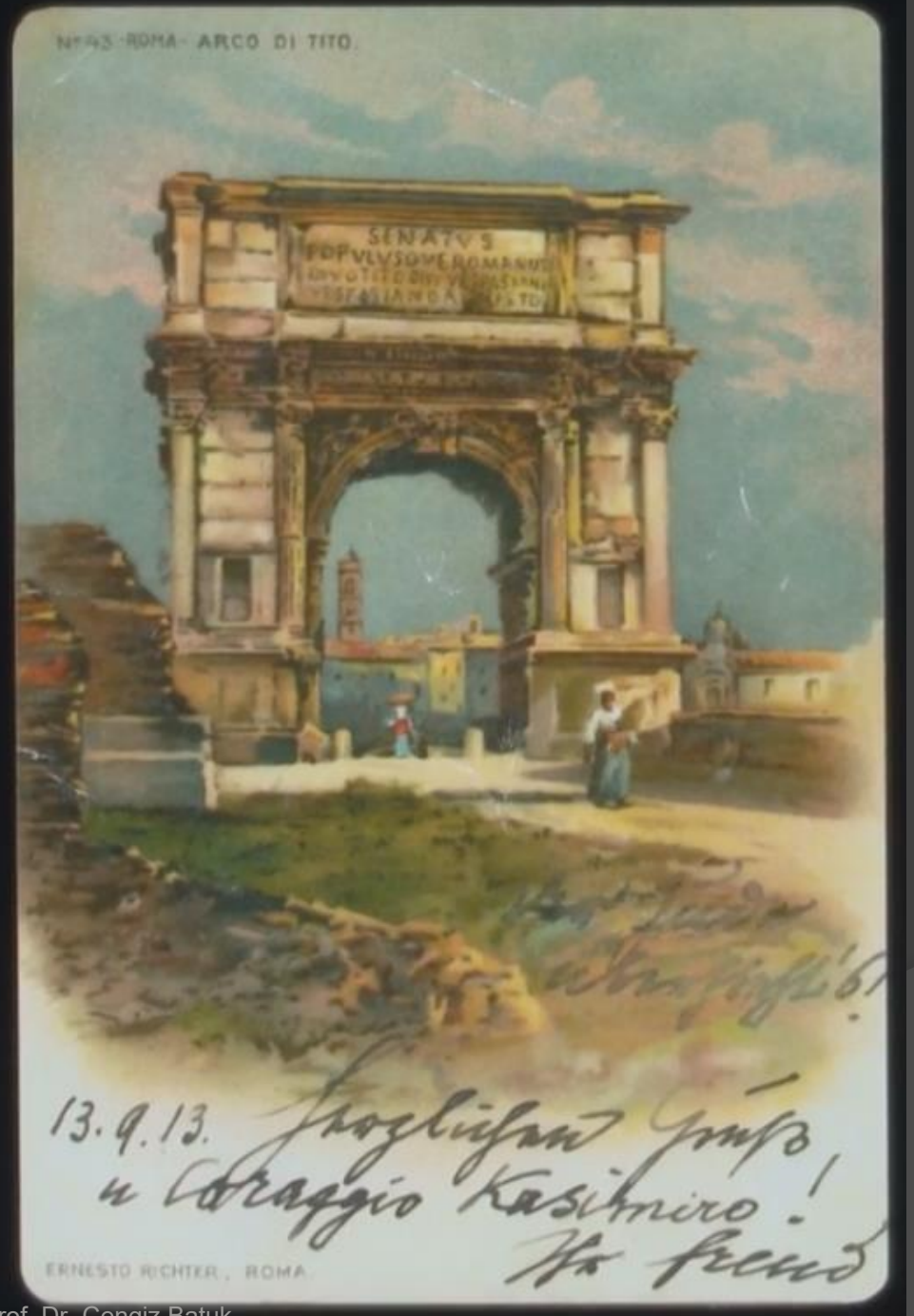
Yahudilik

- «Yahudilik, doğrudan Eski Ahit (Tanah) literatürüne dayanan bir din olmaktan ziyade, Eski Ahit öğretisinin gelenek kanalıyla yorumlanmış ve hâlâ yorumlanmakta olan biçimidir. Diğer bir ifadeyle, takriben MÖ I. yy.'da başlayıp MS VI. yüzyılın sonlarına kadar uzanan ve Talmud literatürünü oluşturan Ferisi-Rabbani gelenek olmasaydı, Eski Ahit'ten bugünkü manada Yahudiliğin çıkması mümkün olmazdı.» (Salime Leyla Gürkan, *Yahudilik*, s.13)

Yahudi olmak

- Eğer bir kişi Yahudi bir anneden doğmuşsa nasıl yetiştirildiğine bakılmaksızın Yahudi olarak adlandırılır.
- Din olarak Yahudiliğe girmek mümkün olmakla birlikte Yahudilik bir iman meselesi değildir.
- Biyolojik soy, Yahudilik için dini inançtan daha önemlidir.
- Hazar ve Karaim (Karay) Türkleri gibi istisna Museviler vardır.
- Etiyopyalı Yahudiler (Beta Israel / Falaşa) zenci Yahudiler halen daha birinci sınıf kabul edilmedikleri için bir çoğu Hristiyan olmuştur.

- Tanrısız Yahudi (Godless Jew) Dr. Sigmund Freud 13 Eylül 1913'de , Roma'ya gider.
- Buradan bir arkadaşına bir kart gönderir. Kartın üzerindeki resimde, üzerinde Kudüs tapınağının kutsal ve değerli eşyalarının Romalılarca yağmalanmasını gösteren gravürlerin yer aldığı Titus'un Zafer Anıtı vardır.
- Freud kartın üzerine şöyle yazar:
- "Der Jude ubersteht's."
- «Yahudiler hayatta»
- Tam 2000 yıldır Yahudiler hâlâ burada.

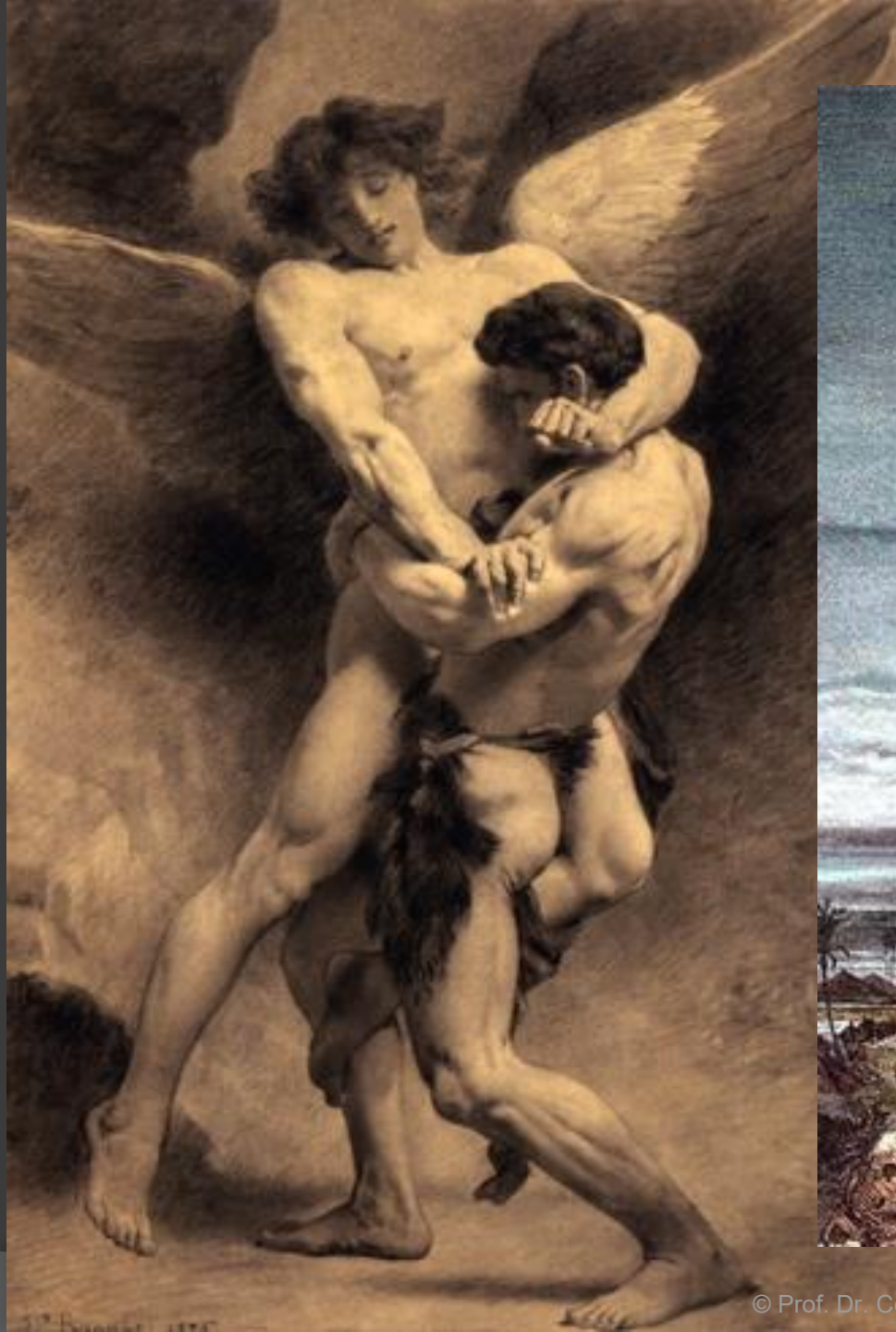
Kavramlar

- **İbrani** : "İbrî" veya "Hibrî" kelimelerinden gelmektedir. Bu kelimeler, M.Ö. XV-XIV. Yüzyıllarda Filistin'de görülen göçebe bir kabîlenin adıdır.
- Hz. İbrahim'e "Eber'in soyundan anlamında İbrani (İvri) konuştuğu dile de İbranice (İvrit) denir.
- İbrani Yahudilerce ilk ataları İbrahim, İshak, Yakub ve onların çocukları için kullanılır.

Kavramlar

- **İsrail (Yisrael/Israel)** : İlk Yahudi atalarından sonuncusu Yakub'a verilen bir lakabtır.
- “Tanrıyla ve insanlarla g re ip yenen anlamında” Tanrı tarafından verilmi tir. (Bk. Tekvin 32:28; 35:10 – Ho ea 12:3-5) Bu ifade “Tanrıyla ve insanlarla u ra an” ve “Tanrıyla m cadele eden”  eklinde de ifade edilmektedir.
- Bu soydan gelenlere İsrailo ulları (Bney Yisrael) denmi tir.
- Babil s rg n ne kadar (M  587) “İsrail” ismi kullanılmı tır.

Kavramlar

- **Yahudi:** (هَادُوا / يَهُود) Babil sürgünü sonrası Musa dinini kabul eden Samirilerden kendilerini ayırmak için Yahudi terimini kullanırlar.
- Bu kavim, Ken'an diyarına (Filistin) yerleşmeden önce İbranî, orada İsraili, Sürgün'den sonra da genelde toplum olarak, İsrailoğulları, ferd olarak da Yahudi diye adlandırılmıştır.
- Ancak bu üç terim, birbirinin yerine kullanılmış ve kullanılmaktadır. Üçüyle de aynı din mensupları ve aynı topluluk ifade edilmektedir.

Kavramlar

- **Musevi** : Daha çok Müslüman ülkelerinde azınlıkta oldukları yerlerde bu adı kullanmayı tercih etmişlerdir.

Yahudiliğin Temel Unsurları

- Seçilmiş Halk / Seçilmişlik
- Kutsal Toprak ve Mabet
- Mesih Anlayışı
- Tek Tanrı Anlayışı (Monoteizm)